

DiSKAR

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU ARAŞTIRMA MERKEZİ

10 MİLYON 712 BİN! **GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİKTE TARİHİ ZİRVE**

Geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 27,2!

Geniş tanımlı işsiz sayısı pandemi döneminin üzerinde!

Zamana bağlı eksik istihdam bir yılda 1,6, bir ayda 1,3 milyon kişi arttı!

40 saatin altında çalışanların yüzde 50'si daha fazla çalışmak istediğini ifade ediyor!

Geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 33,7!

İŞSİZLİK VE İSTİHDAMIN GÖRÜNÜMÜ RAPORU

Haziran 2024

Bu araştırma **Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DİSK-AR)** tarafından hazırlanmış ve **10 Haziran 2024** tarihinde kamuoyuna sunulmuştur. Bu araştırmaya ilişkin metodolojik bilgi ekte yer almaktadır.

Araştırma DİSK-AR kaynak gösterilerek kullanılabilir.

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

Adres: Dikilitaş Mahallesi Eren Sokak No: 4 Beşiktaş, İstanbul

Tel: (0212) 291 00 05 – 291 00 06 – 258 19 66 – 258 19 67

Faks: (0212) 240 42 09 ve (0212) 296 91 24

GSM: (0533) 276 47 23

DİSK Web: www.disk.org.tr

DİSK-AR Web: arastirma.disk.org.tr

DİSK-AR e-posta: diskar@disk.org.tr

DİSK-AR sosyal medya (Twitter, Instagram): @disk_arastirma

DİSK sosyal medya (Facebook, Twitter, Instagram): @diskinsesi

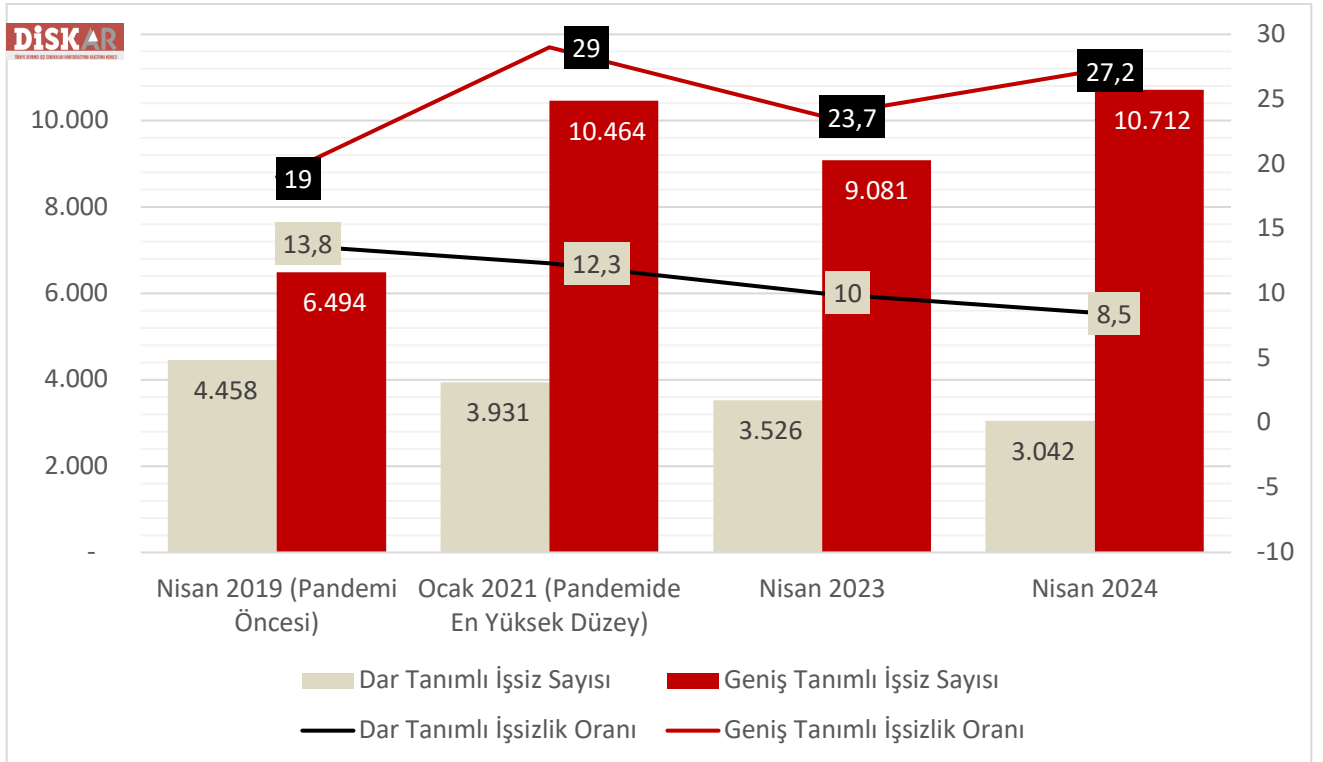
ÖZET

Geniş tanımlı işsizlikte tarihi zirve: 10 milyon 712 bin!

- Geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 27,2!
- Geniş tanımlı işsiz sayısı pandemi döneminin üzerinde!
- Zamana bağlı eksik istihdam bir yılda 1,6, bir ayda 1,3 milyon kişi arttı!
- 40 saatin altında çalışanların yüzde 50'si daha fazla çalışmak istediğini ifade ediyor!
- Geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 33,7!

TÜİK'in Nisan 2024 Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) sonuçları 10 Haziran 2024'te yayımlandı. Mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı yüzde 8,5 mevsim etkisinden arındırılmış geniş tanımlı işsizlik oranı (âtil işgücü) ise yüzde 27,2 seviyesinde gerçekleşti. TÜİK'e göre Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde dar tanımlı işsiz sayısı (mevsim etkisinden arındırılmış) 2024 Nisan ayında 3 milyon 42 bin oldu (Grafik 1).

Grafik 1: Dar ve Geniş Tanımlı İşsiz Sayıları ile İşsizlik Oranları
(Nisan 2019-Nisan 2023-Nisan 2024) (Bin) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Nisan 2024. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

DİSK-AR tarafından TÜİK verilerinden yararlanarak yapılan hesaplama göre **mevsim etkisinden arındırılmış geniş tanımlı işsiz sayısı** ise **Nisan 2024'te 10 milyon 712 bin kişi** olarak gerçekleşti. TÜİK'e

göre pandemi öncesinde, 2019 Nisan'da yüzde 13,8 olan dar tanımlı işsizlik Nisan 2024'te yüzde 8,5 olarak gerçekleşti. Ancak aynı dönemde geniş tanımlı işsizlik oranı ise yüzde 19'dan yüzde 27,2'ye yükseldi. Son 1 yılda geniş tanımlı işsiz sayısı 1 milyon 204 bin artarak 9,1 milyondan 10,7 milyona yükseldi (Grafik 1). Covid-19 salgını sonrası geniş tanımlı işsizlik oranı 8,2 puan, geniş tanımlı işsiz sayısı ise 4 milyon 218 bin kişi arttı.

Açıklama: TÜİK'in yeni seri aylık Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) verilerinin istihdam konusunda detay içermemesi nedeniyle istihdama ilişkin değerlendirmelerimizi TÜİK'in üç aylık HİA verileri üzerinden üç ayda bir yapmaya başladık. O nedenle aylık raporlarımızda istihdam değerlendirmesine yer veremiyoruz.

ZAMANA BAĞLI EKSİK İSTİHDAM BİR YILDA YAKLAŞIK 1,6 MİLYON KİŞİ ARTTI!

TÜİK tarafından yayımlanan HİA verilerine göre Nisan 2024'te geniş tanımlı işsizlikte (âtil işgücü) artış devam etti. **Geniş tanımlı işsiz sayısı son bir yılda 1 milyon 631 bin, son 10 yılda (2014-2024 arası) ise 5 milyon 385 bin kişi arttı.** Böylece son 10 yılda geniş tanımlı işsiz sayısı 3,3 katına çıktı.

Nisan 2014'te 5,3 milyon olan geniş tanımlı işsiz sayısı Nisan 2023'te 9,1 milyon ve Nisan 2024'te ise 10,7 milyon olarak gerçekleşti. **Geniş tanımlı işsiz sayısındaki artışın sebebi zamana bağlı eksik istihdam ve ümitsiz işsizler ile iş aramayıp çalışmaya hazır olanları, iş arayan ancak hemen çalışmaya başlayamayacak olanları kapsayan potansiyel işgücü sayısındaki artıştır.** Âtil işgücündeki yükselişin temel sebebi ise zamana bağlı eksik istihdam edilenlerin sayısında ciddi artıştır.

**Tablo 1: Geniş Tanımlı İşsizlerin Sayısı ve Bileşenlerine Göre Dağılımı
(Nisan 2014-Nisan 2023-Nisan 2024) (Bin) (Yüzde)**

	NİSAN 2014	NİSAN 2023	NİSAN 2024	10 YILLIK ARTIŞ	YILLIK ARTIŞ
DAR TANIMLI İŞSİZ SAYISI	2.581	3.526	3.042	461	-484
ZAMANA BAĞLI EKSİK İSTİHDAM	697	2.416	3.983	3.286	1.567
POTANSİYEL İŞGÜCÜ	2.049	3.138	3.686	1.637	548
GENİŞ TANIMLI İŞSİZ SAYISI	5.327	9.081	10.712	5.385	1.631

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Nisan 2024. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

Potansiyel işgücü sayısı son bir yılda 548 bin kişi artarak 3,1 milyondan 3,7 milyona yükseldi. Potansiyel işgücündeki artış on yıllık dönemde 1 milyon 637 bin kişi oldu. Zamana bağlı eksik istihdam kapsamındaki artış ise çok daha çarpıcı oldu. **Haftalık 40 saatten daha az çalışan ve imkânı olması durumunda daha çok çalışmayı isteyenleri kapsayan zamana bağlı eksik istihdam edilenlerin sayısı son bir yılda 2,4 milyondan 4 milyona yükselerek 1 milyon 567 bin kişi arttı.** Zamana bağlı eksik istihdam edilenlerin sayısı son on yılda ise 3 milyon 286 bin kişi arttı. Zamana bağlı eksik istihdamdaki artış geçim sıkıntısının sonucu ortaya çıkıyor.

TÜİK tarafından yayımlanan 2024 1. çeyrek verilerine göre haftalık 40 saatten daha az çalışanların sayısı 8 milyon 42 bindir. **Toplam istihdamın yüzde 25,1'i 40 saatten daha az sürelerde çalışmaktadır. 2024 Nisan'da zamana bağlı eksik istihdam edilenlerin sayısının 3 milyon 983 bin olduğu**

düşünüldüğünde 40 saatten daha az çalışanların yüzde 49,5'i daha fazla çalışmak istediğini beyan etmiştir. 40 saatten daha az çalışanların yarısının daha fazla çalışmak istediğini beyan etmesinin ve zamana bağlı eksik istihdamdaki bu artışın sebebi yüksek enflasyon ile geçim zorluğu yaşayanların çalışma süresini artırarak daha fazla ücret elde etmek istemeleri olabilir. Özellikle yüksek enflasyon döneminde eriyen alım gücü nedeniyle 40 saatten az çalışanlar daha fazla çalışmak ve daha fazla gelir elde etmek istiyor.

Tablo 2: Haftalık 40 Saatten Az Çalışanlar ile Zamana Bağlı Eksik İstihdam Edilenler (Nisan 2024) (2024 1. Çeyrek) (Bin)

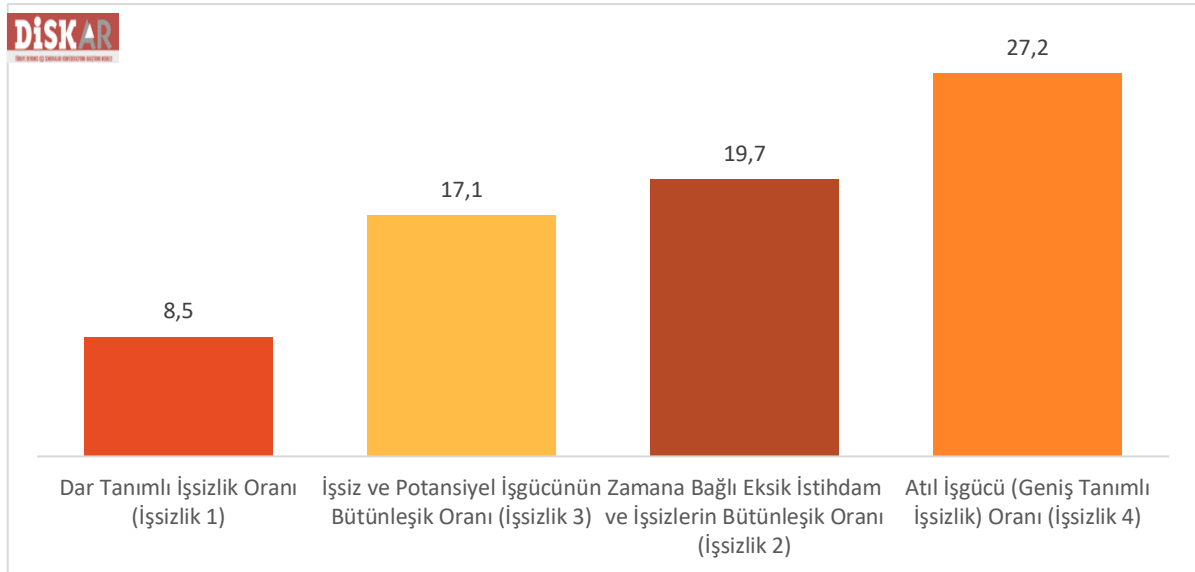
	BİN KİŞİ
ZAMANA BAĞLI EKSİK İSTİHDAM (NİSAN 2024)	3.983
HAFTALIK 40 SAATTEN AZ ÇALIŞANLAR (2024 1. ÇEYREK)	8.042
1-16 SAAT	2.058
17-35 SAAT	5.370
36-39 SAAT	614
İSTİHDAM (2024 1. ÇEYREK)	32.013

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Nisan 2024, 2024 1. Çeyrek. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİK ORANI YÜZDE 27,2

TÜİK'e göre dar tanımlı işsizlik düşerken öte tandan birçok işsizlik türü yükselmeye devam ediyor. Nisan 2024 döneminde mevsim etkisinden arındırılmış (MEA) dar tanımlı işsizlik (işsizlik 1) yüzde 8,5 olarak açıklanırken zamana bağlı eksik istihdam ile işsizlerin bütünleşik oranı (işsizlik 2) yüzde 19,7; işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı (işsizlik 3) yüzde 17,1 ve **âtıl işgücü oranı (işsizlik 4, geniş tanımlı işsizlik) ise yüzde 27,2** olarak açıklandı (Grafik 2).

Grafik 2: İşsizlik Oranları (Mevsim Etkisinden Arındırılmış) (Nisan 2024) (Yüzde)

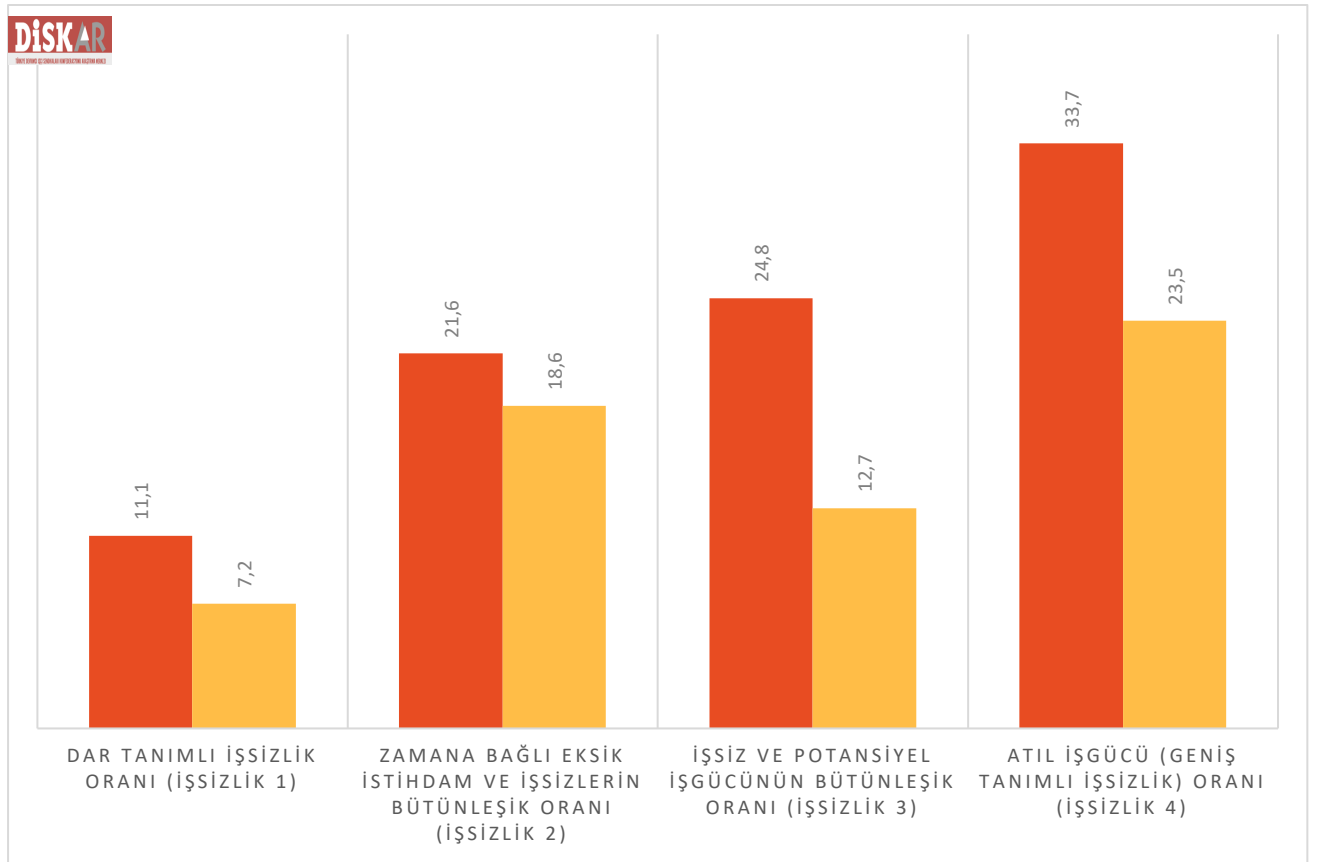
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Nisan 2024. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

GENİŞ TANIMLI KADIN İŞSİZLİĞİ YÜZDE 33,7

Kadın işsizliği önemli toplumsal cinsiyet eşitsizliği göstergesi olmaya devam ediyor. Kadınların istihdama erişimi önemli kısıtlılıklar içeriyor. Türkiye’de bir yandan kadınların istihdama katılma oranları erkeklere göre oldukça düşük seyrederken öte yandan Türkiye’de kadın işsizliği erkeklere kıyasla oldukça yüksek seyretmeye devam ediyor.

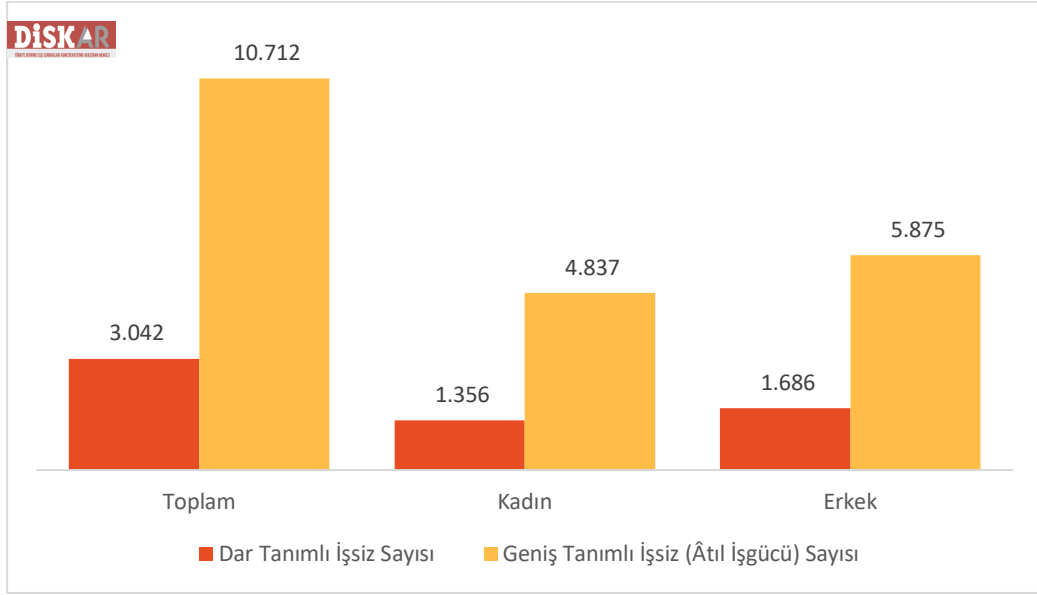
TÜİK tarafından açıklanan dört ayrı işsizlik türünde de kadın işsizliği erkek işsizliğinden oldukça yüksek seyrediyor. Nisan 2024’te mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı erkeklerde yüzde 7,2 iken kadınlarda yüzde 11,1 olarak gerçekleşti. Geniş tanımlı işsizlik (âtıl işgücü) erkeklerde yüzde 23,5, kadınlarda ise yüzde 33,7 olarak hesaplandı (Grafik 3). Geniş tanımlı kadın işsizliği ile geniş tanımlı erkek işsizliği arasındaki fark 10,2 puandır.

Grafik 3: Cinsiyete Göre Mevsim Etkisinden Arındırılmış İşsizlik Oranları (Nisan 2024) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Nisan 2024. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

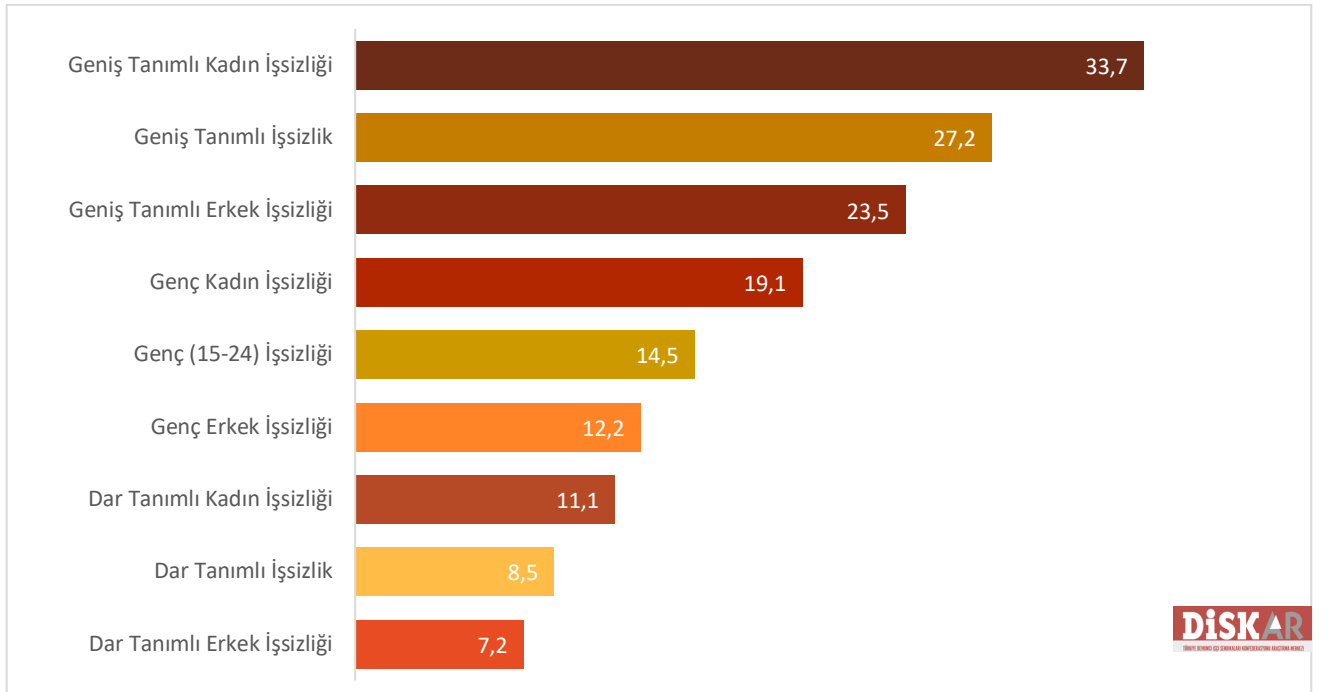
Nisan 2024’te zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı erkeklerde yüzde 18,6 iken kadınlarda yüzde 21,6’dır. İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı erkeklerde yüzde 12,7 iken kadınlarda yüzde 24,8’dir (Grafik 3).

Grafik 4: Cinsiyete Göre İşsiz Sayıları (Dar ve Geniş Tanımlı) (Nisan 2024) (Bin)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Nisan 2024. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

Nisan 2024 itibarıyla kadınlarda mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsiz sayısı 1 milyon 356 bin ve geniş tanımlı işsiz sayısı 4 milyon 837 bindir. Erkeklerde ise dar tanımlı işsiz sayısı 1 milyon 686 bin ve geniş tanımlı işsiz sayısı 5 milyon 875 bindir (Grafik 4).

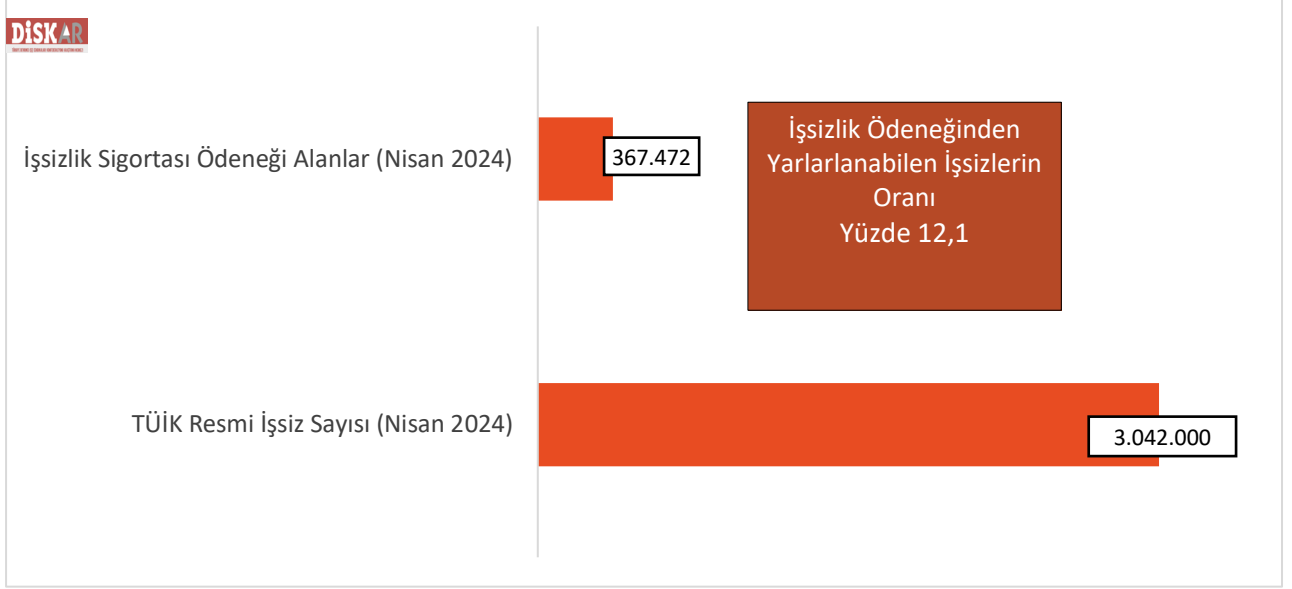
Nisan 2024'te mevsim etkisinden arındırılmış HİA verilerine göre işsizlik türlerinin en yüksek olduğu kategori yüzde 33,7 ile geniş tanımlı kadın işsizliği olmaya devam ediyor. İkinci yüksek işsizlik kategorisi yüzde 27,2 ile geniş tanımlı işsizliktir. **Nisan 2024'te** üçüncü en yüksek işsizlik kategorisi ise yüzde 23,5 ile geniş tanımlı erkek işsizliği oldu (Grafik 5).

Grafik 5: İşsizlik Türleri (Mevsim Etkisinden Arındırılmış) (Nisan 2024) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Nisan 2024. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

RESMİ İŞSİZLERİN YAKLAŞIK YÜZDE 90'I İŞSİZLİK ÖDENEĞİ ALAMIYOR!

TÜİK'in resmi dar tanımlı işsizlerin ezici çoğunluğu işsizlik ödeneğinden yararlanamıyor. İşsizlik ödeneğinden yararlanma koşullarının ağır olması ve işsizlik sigortası kaynaklarının amacı dışında kullanılması sebebiyle işsizlerin büyük çoğunluğu işsizlik ödeneğinden yararlanamıyor.

Grafik 6: İşsizlerden İşsizlik Ödeneği Almaya Hak Kazanabilenlerin Oranı (Nisan 2024) (Bin)

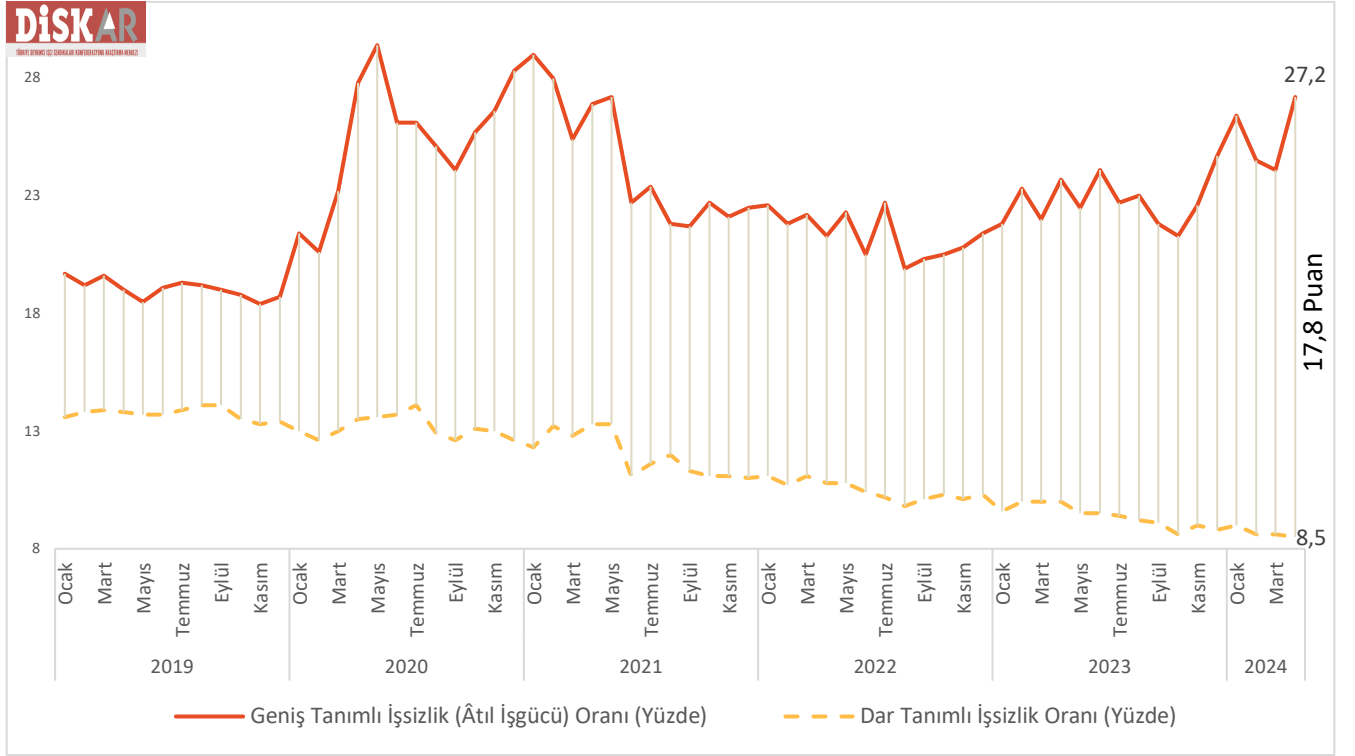
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Nisan 2024. İŞKUR, İşsizlik Sigortası Bülteni, Mart 2024. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

Nisan 2024'te TÜİK toplam dar tanımlı işsiz sayısını 3 milyon 42 bin kişi olarak açıkladı. İŞKUR'un Nisan 2024 İşsizlik Sigortası Bültenleri verilerine göre ise bu ayda işsizlik ödeneği alabilenlerin sayısı 367 bin civarındadır. Böylece Nisan 2024'te resmi işsizlerin sadece yüzde 12,1'i işsizlik ödeneği alabildi. 2,6 milyonu aşkın işsiz işsizlik ödeneğinden yoksun kaldı. Bu da işsizlerin yüzde 87,9'unun işsizlik ödeneği alamadığı anlamına geliyor (Grafik 6).

GENİŞ VE DAR TANIMLI İŞSİZLİK FARKI EN YÜKSEK DÜZEYDE: 18,7 PUAN!

Geniş tanımlı işsizlik oranı ile dar tanımlı işsizlik oranı arasındaki puan farkı açılma eğilimini sürdürüyor. Zamana bağlı eksik istihdamda artış ve iş bulma ümidinin kaybedilmesine paralel olarak geniş tanımlı işsizlik oranı artıyor ve dar tanımlı işsizlik ile arasındaki makas açılıyor. Örneğin, Ocak 2019'da dar tanımlı işsizlik yüzde 13,6 iken geniş tanımlı işsizlik yüzde 19,7 olarak gerçekleşmişti. Bu dönemde geniş tanımlı işsizlik dar tanımlı işsizlikten 6,1 puan yüksekti.

Nisan 2024'te ise dar tanımlı işsizlik yüzde 8,5 iken geniş tanımlı işsizlik yüzde 27,2 olarak gerçekleşti (Grafik 7). Dar ve geniş işsizlik arasındaki fark bu dönemde 18,7 puan oldu. Böylece dar ve geniş tanımlı işsizlik arasındaki puan farkı en yüksek düzeye ulaştı. **Dar ve geniş işsizlik arasındaki makasın bu denli açılmasının en önemli nedeni zamana bağlı eksik istihdam sayısı, ümidini kaybedenlerin, iş aramayıp çalışmaya hazır olanların ve iş arayıp işbaşı yapamayacak olanların sayısındaki artıştır. Böylece dar tanımlı işsizlik sınırlı kalırken geniş tanımlı işsizlik arasındaki fark açılmaktadır.**

Grafik 7: Türkiye’de Dar ve Geniş Tanımlı İşsizlik Oranları (Ocak 2019-Nisan 2024) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Nisan 2024. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

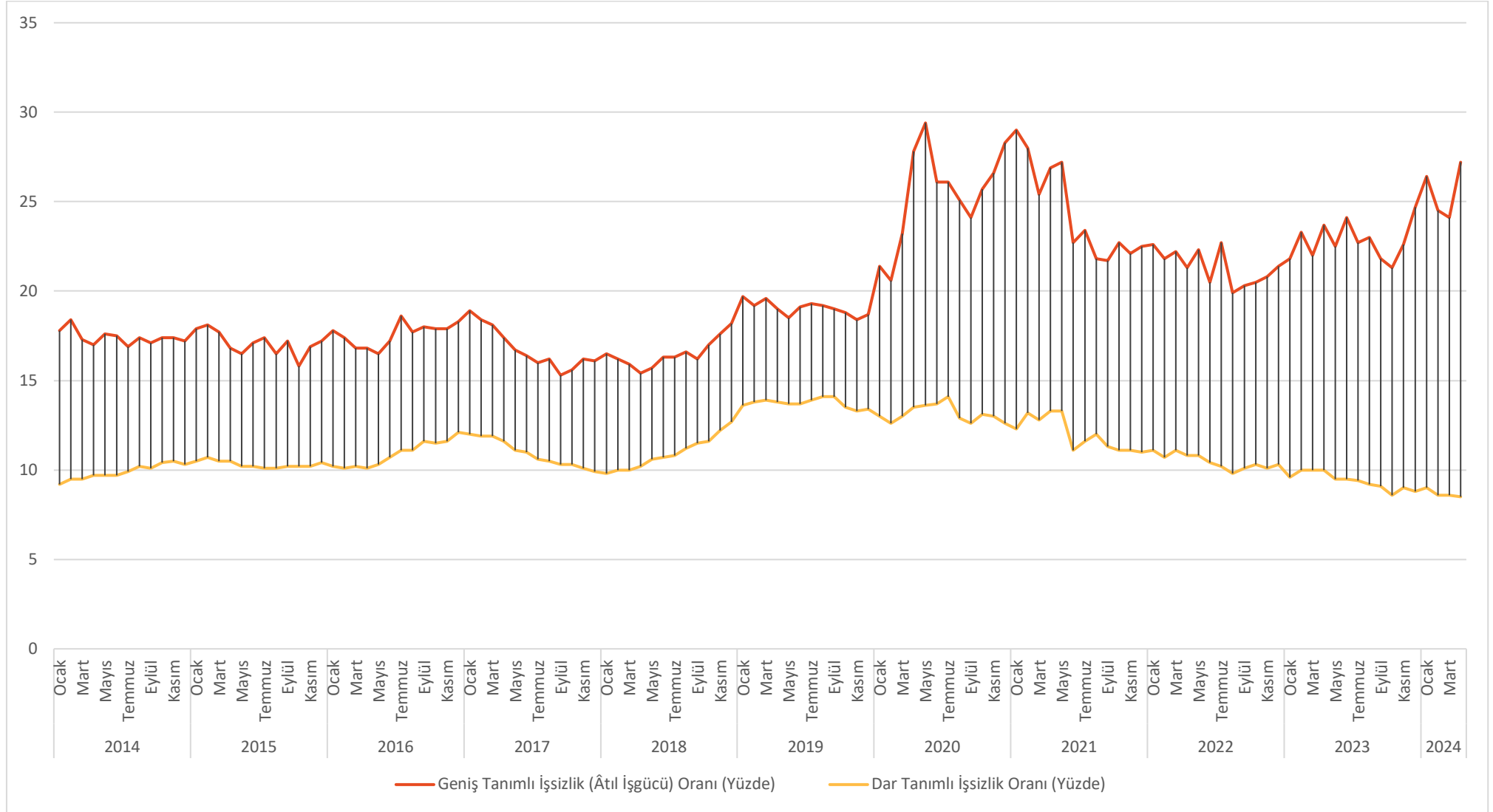
AYRINTILI İŞSİZLİK VERİLERİ

Ek-Tablo 1: İşsizlik Türleri ve Oranları (Mevsim Etkisinden Arındırılmış) (2014 Ocak-2024 Nisan) (Bin) (Yüzde)

		Dar Tanımlı İşsizlik Oranı (Yüzde)	Dar Tanımlı İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (Yüzde)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam (Bin)	Potansiyel İşgücünün ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (Yüzde)	Potansiyel İşgücü (Bin)	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsizlik) Oranı (Yüzde)	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsiz Sayısı) (Bin)
2014	Ocak	9,2	2.581	11,7	697	15,4	2.049	17,8	5.327
	Şubat	9,5	2.676	12,0	688	16,1	2.190	18,4	5.554
	Mart	9,5	2.691	11,9	696	15,0	1.857	17,3	5.244
	Nisan	9,7	2.761	11,9	633	14,9	1.749	17	5.143
	Mayıs	9,7	2.758	12,0	653	15,4	1.914	17,6	5.324
	Haziran	9,7	2.791	11,6	560	15,7	2.069	17,5	5.421
	Temmuz	9,9	2.812	11,4	442	15,4	1.872	16,9	5.125
	Ağustos	10,2	2.904	11,9	470	15,8	1.871	17,4	5.245
	Eylül	10,1	2.923	12,0	561	15,3	1.794	17,1	5.279
	Ekim	10,4	3.021	12,1	478	15,9	1.875	17,4	5.374
	Kasım	10,5	3.031	12,4	545	15,6	1.739	17,4	5.315
	Aralık	10,3	3.009	12,1	514	15,6	1.816	17,2	5.338
2015	Ocak	10,5	3.059	12,4	568	16,1	1.967	17,9	5.594
	Şubat	10,7	3.115	12,5	527	16,4	1.990	18,1	5.632
	Mart	10,5	3.066	12,2	506	16,1	1.964	17,7	5.536
	Nisan	10,5	3.085	12,1	472	15,3	1.667	16,8	5.224
	Mayıs	10,2	2.986	11,7	448	15,0	1.667	16,5	5.101
	Haziran	10,2	3.024	11,8	483	15,5	1.873	17,1	5.380
	Temmuz	10,1	2.988	11,6	445	16,0	2.080	17,4	5.514
	Ağustos	10,1	2.998	11,5	406	15,2	1.771	16,5	5.175
	Eylül	10,2	3.039	11,8	473	15,7	1.938	17,2	5.449
	Ekim	10,2	3.046	11,1	284	14,9	1.673	15,8	5.002
	Kasım	10,2	3.061	11,4	351	15,7	1.944	16,9	5.356
	Aralık	10,4	3.101	12,0	493	15,6	1.861	17,2	5.455
2016	Ocak	10,2	3.078	12,0	542	16,2	2.158	17,8	5.778
	Şubat	10,1	3.030	11,6	437	16,0	2.086	17,4	5.553
	Mart	10,2	3.061	11,6	412	15,5	1.869	16,8	5.343
	Nisan	10,1	3.071	11,9	538	15,1	1.776	16,8	5.385
	Mayıs	10,3	3.135	11,7	417	15,2	1.744	16,5	5.296
	Haziran	10,7	3.239	11,8	342	16,1	1.963	17,2	5.543
	Temmuz	11,1	3.370	12,2	333	17,5	2.354	18,6	6.058
	Ağustos	11,1	3.411	12,5	417	16,4	1.927	17,7	5.754
	Eylül	11,6	3.537	12,9	403	16,7	1.876	18	5.816
	Ekim	11,5	3.560	13,1	485	16,4	1.800	17,9	5.845
	Kasım	11,6	3.603	13,3	516	16,3	1.727	17,9	5.846
	Aralık	12,1	3.741	13,5	444	16,9	1.802	18,3	5.987
2017	Ocak	12	3.723	13,5	468	17,5	2.072	18,9	6.262
	Şubat	11,9	3.703	13,3	451	17,1	1.976	18,4	6.131
	Mart	11,9	3.692	13,3	431	16,8	1.823	18,1	5.946
	Nisan	11,6	3.616	12,9	421	16,2	1.734	17,4	5.771
	Mayıs	11,1	3.490	12,4	424	15,4	1.621	16,7	5.536
	Haziran	11	3.432	11,9	286	15,6	1.708	16,4	5.425
	Temmuz	10,6	3.367	11,5	272	15,1	1.662	16	5.301
	Ağustos	10,5	3.340	11,5	309	15,3	1.788	16,2	5.437
	Eylül	10,3	3.253	11,2	289	14,4	1.521	15,3	5.063
	Ekim	10,3	3.267	11,5	397	14,5	1.582	15,6	5.246
	Kasım	10,1	3.224	11,2	348	15,2	1.914	16,2	5.486
	Aralık	9,9	3.157	11,1	378	14,9	1.867	16,1	5.402
2018	Ocak	9,8	3.141	11,5	530	15,0	1.938	16,5	5.609
	Şubat	10	3.175	11,3	423	15,0	1.883	16,2	5.481
	Mart	10	3.179	11,2	391	14,7	1.766	15,9	5.336
	Nisan	10,2	3.277	11,4	378	14,2	1.487	15,4	5.142

	Mayıs	10,6	3.418	11,7	350	14,6	1.504	15,7	5.272
	Haziran	10,7	3.444	11,6	284	15,4	1.779	16,3	5.506
	Temmuz	10,8	3.506	11,8	325	15,3	1.726	16,3	5.557
	Ağustos	11,2	3.613	12,3	364	15,6	1.695	16,6	5.672
	Eylül	11,5	3.729	12,4	300	15,3	1.467	16,2	5.497
	Ekim	11,6	3.754	12,9	417	15,8	1.609	17	5.780
	Kasım	12,2	3.942	13,4	389	16,5	1.666	17,6	5.998
	Aralık	12,7	4.129	13,9	375	17,1	1.703	18,2	6.207
2019	Ocak	13,0	4.361	14,7	360	18,7	2.023	19,7	6.745
	Şubat	12,6	4.483	15,1	413	18,0	1.651	19,2	6.547
	Mart	13,0	4.550	15,2	443	18,4	1.831	19,6	6.825
	Nisan	13,5	4.458	14,9	366	18,0	1.670	19	6.494
	Mayıs	13,6	4.473	14,5	265	17,7	1.593	18,5	6.331
	Haziran	13,7	4.475	14,7	312	18,3	1.817	19,1	6.605
	Temmuz	14,2	4.514	14,9	332	18,3	1.760	19,3	6.606
	Ağustos	12,9	4.563	14,9	273	18,5	1.769	19,2	6.605
	Eylül	12,6	4.586	15,2	354	17,9	1.500	19	6.440
	Ekim	13,1	4.370	14,4	298	17,9	1.744	18,8	6.412
	Kasım	13,0	4.324	14,3	335	17,4	1.628	18,4	6.286
	Aralık	12,6	4.352	14,5	368	17,6	1.672	18,7	6.392
2020	Ocak	13	4.152	15,6	828	19,0	2.362	21,4	7.342
	Şubat	12,6	4.017	14,9	742	18,5	2.321	20,6	7.080
	Mart	13	3.924	16,0	921	20,4	2.831	23,2	7.677
	Nisan	13,5	3.908	18,3	1.400	23,5	3.802	27,8	9.109
	Mayıs	13,6	4.029	19,3	1.687	24,4	4.230	29,4	9.946
	Haziran	13,7	4.180	17,4	1.143	22,7	3.577	26,1	8.900
	Temmuz	14,2	4.312	18,2	1.230	22,4	3.234	26,1	8.776
	Ağustos	12,9	3.999	16,9	1.233	21,5	3.385	25,1	8.617
	Eylül	12,6	3.915	15,9	1.028	21,2	3.395	24,1	8.338
	Ekim	13,1	4.070	17,4	1.337	21,9	3.503	25,7	8.910
	Kasım	13,1	4.064	17,1	1.251	23,1	4.051	26,6	9.366
	Aralık	12,6	3.917	17,8	1.603	23,8	4.545	28,3	10.064
2021	Ocak	12,3	3.931	19,7	2.350	22,5	4.184	29	10.464
	Şubat	13,2	4.203	19,6	2.041	22,3	3.733	28	9.977
	Mart	12,8	4.181	17,9	1.653	20,9	3.326	25,4	9.161
	Nisan	13,3	4.347	19,4	1.988	21,4	3.360	26,9	9.694
	Mayıs	13,3	4.286	19,3	1.946	21,7	3.475	27,2	9.707
	Haziran	11,1	3.553	15	1.268	19,1	3.196	22,7	8.016
	Temmuz	11,6	3.779	16	1.420	19,4	3.132	23,4	8.331
		12	3.933	15,1	1.036	18,9	2.819	21,8	7.787
	Eylül	11,3	3.761	15	1.230	18,3	2.850	21,7	7.841
	Ekim	11,1	3.712	15,6	1.489	18,7	3.103	22,7	8.304
	Kasım	11,1	3.715	15,4	1.417	18,2	2.873	22,1	8.005
	Aralık	11	3.709	15,2	1.419	18,6	3.153	22,5	8.281
2022	Ocak	11,1	3.765	15,4	1.442	18,7	3.146	22,6	8.352
	Şubat	10,7	3.585	14,7	1.351	18,1	3.043	21,8	7.979
	Mart	11,1	3.756	15,3	1.430	18,4	3.041	22,2	8.227
	Nisan	10,8	3.703	14,3	1.192	18,1	3.043	21,3	7.938
	Mayıs	10,8	3.745	15,9	1.758	17,6	2.848	22,3	8.352
	Haziran	10,4	3.554	14	1.249	17,2	2.834	20,5	7.637
	Temmuz	10,2	3.466	15,3	1.710	18,1	3.244	22,7	8.420
	Ağustos	9,8	3.373	13,5	1.269	16,5	2.755	19,9	7.397
	Eylül	10,1	3.473	14	1.343	16,7	2.727	20,3	7.543
	Ekim	10,3	3.575	14,4	1.418	16,7	2.660	20,5	7.652
	Kasım	10,1	3.554	14,3	1.460	16,9	2.854	20,8	7.868
	Aralık	10,3	3.588	14,9	1.619	17,2	2.927	21,4	8.134
2023	Ocak	9,6	3.377	15,2	1.957	16,7	2.981	21,8	8.315
	Şubat	10	3.456	16	2.097	17,8	3.311	23,3	8.864
	Mart	10	3.471	15	1.731	17,4	3.104	22	8.306
	Nisan	10	3.526	16,9	2.416	17	3.138	23,7	9.081
	Mayıs	9,5	3.322	15,8	2.213	16,7	3.035	22,5	8.570
	Haziran	9,5	3.310	16,5	2.410	17,9	3.527	24,1	9.247

	Temmuz	9,4	3.270	14,7	1.861	17,8	3.580	22,7	8.711
	Ağustos	9,2	3.207	15,2	2.100	17,5	3.518	23,0	8.825
	Eylül	9,1	3.161	14,6	1.921	16,7	3.183	21,8	8.265
	Ekim	8,6	2.995	13,8	1.822	16,6	3.356	21,3	8.173
	Kasım	9	3.122	14,8	2.034	17,3	3.513	22,6	8.669
	Aralık	8,8	3.104	16,3	2.638	17,9	3.900	24,7	9.642
2024	Ocak	9	3.185	18,1	3.237	18,2	4.001	26,4	10.423
	Şubat	8,6	3.075	16,3	2.721	17,6	3.863	24,5	9.659
	Mart	8,6	3.060	16,1	2.684	17,3	3.764	24,1	9.508
	Nisan	8,5	3.042	19,7	3.983	17,1	3.686	27,2	10.712

Ek Grafik 1: Mevsim Etkisinden Arındırılmış Dar Tanımlı ve Geniş Tanımlı (Âtıl İşgücü) İşsizlik Oranları (2014 Ocak-2024 Nisan) (Yüzde)

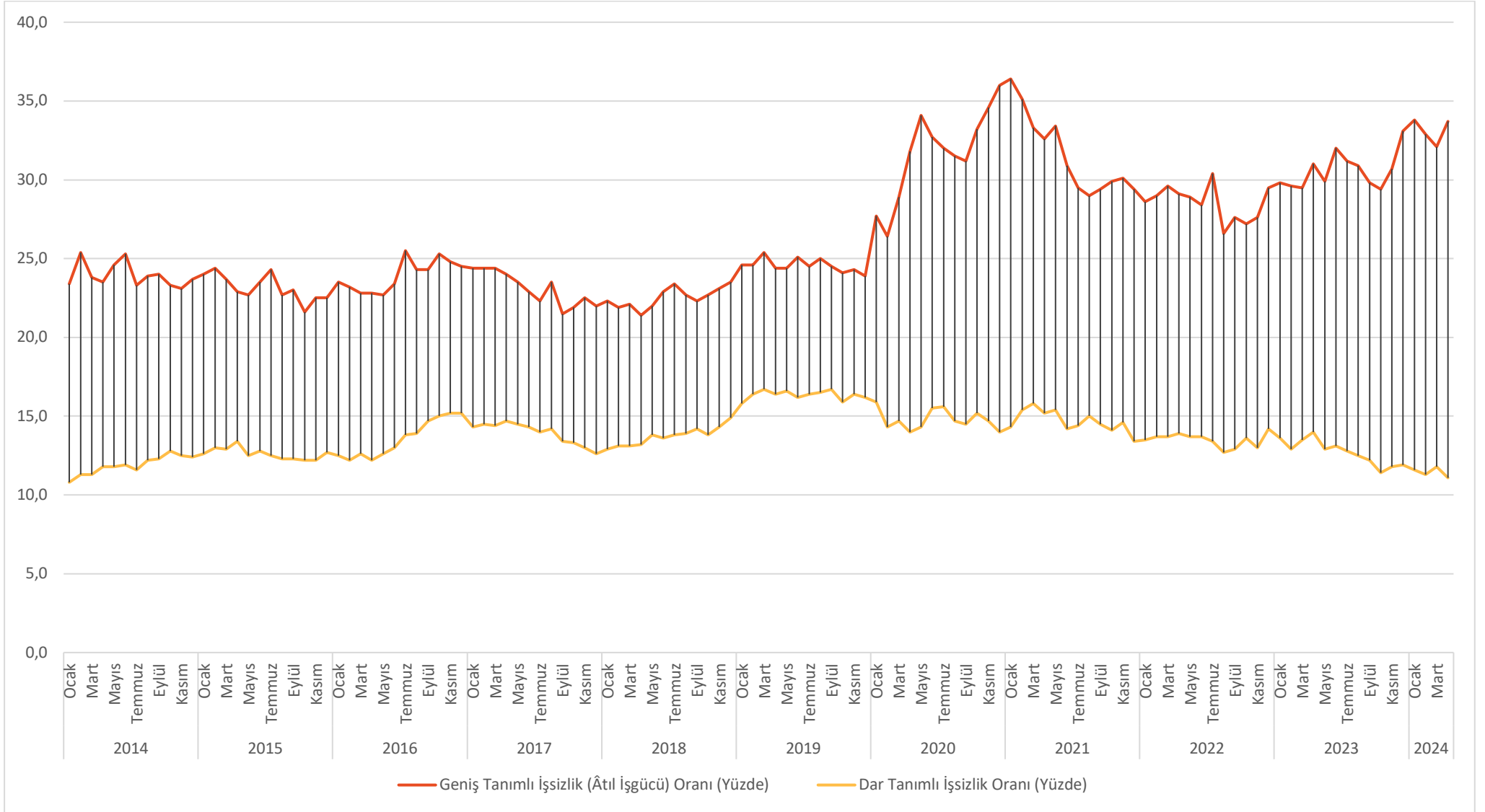
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Nisan 2024. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

Ek Tablo 2: Kadın İşsizlik Türleri ve Oranları (Mevsim Etkilerinden Arındırılmış) (2014 Ocak-2024 Nisan) (Bin) (Yüzde)

		Dar Tanımlı (Standart) İşsizlik Oranı (Yüzde)	Dar Tanımlı (Standart) İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (Yüzde)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam (Bin)	Potansiyel İşgücünün ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı	Potansiyel İşgücü (Bin)	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsizlik) Oranı (Yüzde)	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsiz Sayısı) (Bin)
2014	Ocak	10,8	900	12,9	173	21,5	1.132	23,4	2.205
	Şubat	11,3	949	14	224	23,1	1.283	25,4	2.456
	Mart	11,3	963	13,7	202	21,6	1.115	23,8	2.281
	Nisan	11,8	1.011	14,2	207	21,4	1.050	23,5	2.268
	Mayıs	11,8	1.013	14,3	219	22,3	1.169	24,6	2.401
	Haziran	11,9	1.029	13,6	145	23,8	1.346	25,3	2.520
	Temmuz	11,6	993	12,9	109	22,1	1.149	23,3	2.252
	Ağustos	12,2	1.049	14	155	22,4	1.130	23,9	2.334
	Eylül	12,3	1.060	14,2	168	22,3	1.118	24,0	2.346
	Ekim	12,8	1.132	14,3	128	22,0	1.034	23,3	2.294
	Kasım	12,5	1.106	14,3	159	21,5	1.014	23,1	2.279
	Aralık	12,4	1.104	14,1	153	22,2	1.125	23,7	2.383
2015	Ocak	12,6	1.120	14,3	155	22,5	1.142	24,0	2.417
	Şubat	13,0	1.166	14,8	163	22,8	1.141	24,4	2.469
	Mart	12,9	1.163	14,6	153	22,2	1.076	23,7	2.392
	Nisan	13,4	1.216	14,9	139	21,5	942	22,9	2.298
	Mayıs	12,5	1.137	14,1	150	21,3	1.025	22,7	2.312
	Haziran	12,8	1.181	14,3	135	22,1	1.095	23,5	2.411
	Temmuz	12,5	1.140	14,1	146	22,9	1.231	24,3	2.518
	Ağustos	12,3	1.133	13,8	140	21,4	1.071	22,7	2.344
	Eylül	12,3	1.140	13,4	99	22,0	1.146	23,0	2.385
	Ekim	12,2	1.139	13,2	89	20,7	993	21,6	2.221
	Kasım	12,2	1.146	13,2	95	21,6	1.129	22,5	2.371
	Aralık	12,7	1.204	14,1	134	21,2	1.024	22,5	2.362
2016	Ocak	12,5	1.180	14,2	159	22,0	1.146	23,5	2.485
	Şubat	12,2	1.143	13,7	137	21,8	1.143	23,2	2.424
	Mart	12,6	1.188	13,8	109	21,8	1.101	22,8	2.398
	Nisan	12,2	1.143	13,8	154	21,3	1.091	22,8	2.387
	Mayıs	12,6	1.199	13,9	123	21,6	1.090	22,7	2.412
	Haziran	13,0	1.238	14,2	116	22,3	1.144	23,4	2.499
	Temmuz	13,8	1.327	14,8	95	24,7	1.390	25,5	2.812
	Ağustos	13,9	1.344	15,2	121	23,2	1.162	24,3	2.628
	Eylül	14,7	1.427	16	131	23,1	1.070	24,3	2.629
	Ekim	15,0	1.477	17,1	206	23,4	1.078	25,3	2.760
	Kasım	15,2	1.500	16,9	170	23,3	1.046	24,8	2.716
	Aralık	15,2	1.513	16,5	132	23,3	1.056	24,5	2.701
2017	Ocak	14,3	1.422	15,7	136	23,2	1.146	24,4	2.703
	Şubat	14,5	1.441	15,8	133	23,1	1.119	24,4	2.693
	Mart	14,4	1.439	16	156	23,1	1.123	24,4	2.718
	Nisan	14,7	1.468	16	129	22,9	1.060	24,0	2.657
	Mayıs	14,5	1.450	15,8	127	22,3	998	23,5	2.575
	Haziran	14,3	1.436	15,1	78	22,2	1.015	22,9	2.529
	Temmuz	14,0	1.406	14,8	83	21,6	979	22,3	2.468
	Ağustos	14,2	1.446	15,2	103	22,6	1.108	23,5	2.658
	Eylül	13,4	1.364	14,5	110	20,5	906	21,5	2.381
	Ekim	13,3	1.370	14,7	139	20,6	938	21,9	2.448
	Kasım	13,0	1.338	13,9	97	21,6	1.139	22,5	2.574
	Aralık	12,6	1.311	14	143	20,7	1.058	22,0	2.513
2018	Ocak	12,9	1.337	14,3	141	21,0	1.056	22,3	2.534
	Şubat	13,1	1.352	14,1	109	20,9	1.028	21,9	2.489
	Mart	13,1	1.354	14	97	21,2	1.070	22,1	2.521
	Nisan	13,2	1.376	14,3	116	20,4	946	21,4	2.438
	Mayıs	13,8	1.443	15	129	20,9	944	22,0	2.516
	Haziran	13,6	1.423	14,5	90	22,1	1.133	22,9	2.646

	Temmuz	13,8	1.446	14,8	106	22,4	1.164	23,4	2.716
	Ağustos	13,9	1.459	15	112	21,7	1.039	22,7	2.610
	Eylül	14,2	1.498	15,1	95	21,5	981	22,3	2.573
	Ekim	13,8	1.443	15	125	21,7	1.054	22,7	2.622
	Kasım	14,3	1.500	15,3	104	22,2	1.064	23,1	2.668
	Aralık	14,9	1.573	16,2	138	22,2	991	23,5	2.702
2019	Ocak	15,8	1.681	16,9	114	23,6	1.081	24,6	2.877
	Şubat	16,4	1.755	17,4	108	23,7	1.025	24,6	2.888
	Mart	16,7	1.799	17,6	98	24,6	1.130	25,4	3.026
	Nisan	16,4	1.764	17,2	86	23,6	1.014	24,4	2.865
	Mayıs	16,6	1.783	17,1	57	23,9	1.036	24,4	2.876
	Haziran	16,2	1.727	17,2	102	24,3	1.132	25,1	2.961
	Temmuz	16,4	1.751	17,2	87	23,8	1.039	24,5	2.877
	Ağustos	16,5	1.753	17,1	65	24,4	1.112	25,0	2.929
	Eylül	16,7	1.785	17,8	119	23,5	952	24,5	2.856
	Ekim	15,9	1.691	16,8	98	23,3	1.030	24,1	2.819
	Kasım	16,4	1.757	17,1	77	23,6	1.013	24,3	2.846
	Aralık	16,2	1.723	16,9	73	23,3	982	23,9	2.779
2020	Ocak	15,9	1.657	18,1	235	25,7	1.366	27,7	3.258
	Şubat	14,4	1.483	16,6	231	24,4	1.370	26,4	3.084
	Mart	14,7	1.388	17,5	260	26,5	1.506	28,9	3.154
	Nisan	14,0	1.278	18,3	389	28,2	1.817	31,8	3.483
	Mayıs	14,3	1.335	19,0	431	30,3	2.146	34,1	3.912
	Haziran	15,5	1.496	18,9	329	29,9	1.985	32,7	3.811
	Temmuz	15,6	1.536	18,9	324	29,3	1.907	32,0	3.767
	Ağustos	14,7	1.457	17,9	316	28,8	1.960	31,5	3.733
	Eylül	14,5	1.422	17,4	285	28,8	1.970	31,2	3.677
	Ekim	15,1	1.466	19,2	396	29,9	2.045	33,2	3.907
	Kasım	14,7	1.410	18,6	369	31,5	2.339	34,6	4.118
	Aralık	14,0	1.361	18,2	407	32,7	2.699	36,0	4.468
2021	Ocak	14,3	1.440	21,3	706	30,7	2.384	36,4	4.530
	Şubat	15,4	1.581	21,6	642	29,9	2.135	35,1	4.358
	Mart	15,8	1.609	20,4	474	29,4	1.973	33,3	4.056
	Nisan	15,2	1.604	20,9	595	27,8	1.830	32,6	4.029
	Mayıs	15,4	1.562	20,3	503	29,2	1.988	33,4	4.053
	Haziran	14,2	1.455	17,9	385	27,7	1.925	30,9	3.765
	Temmuz	14,4	1.537	17,9	377	26,5	1.764	29,5	3.678
	Ağustos	15	1.601	17,6	283	26,7	1.714	29	3.598
	Eylül	14,5	1.584	17,9	366	26,5	1.773	29,4	3.723
	Ekim	14,1	1.546	17,9	422	26,6	1.877	29,9	3.845
	Kasım	14,6	1.599	19,1	487	26,2	1.710	30,1	3.795
	Aralık	13,4	1.494	17,4	439	26	1.884	29,4	3.817
2022	Ocak	13,5	1.508	17,4	440	25,2	1.756	28,6	3.703
	Şubat	13,7	1.521	17,7	447	25,5	1.765	29	3.733
	Mart	13,7	1.501	17,9	467	26	1.835	29,6	3.803
	Nisan	13,9	1.579	17,9	453	25,6	1.784	29,1	3.816
	Mayıs	13,7	1.577	18,1	512	25	1.745	28,9	3.835
	Haziran	13,7	1.575	17,5	432	25,1	1.740	28,4	3.746
	Temmuz	13,4	1.496	17,8	497	26,6	2.020	30,4	4.014
	Ağustos	12,7	1.457	15,9	373	23,8	1.683	26,6	3.513
	Eylül	12,9	1.491	16,9	460	24,2	1.719	27,6	3.669
	Ekim	13,6	1.590	17,5	455	23,9	1.580	27,2	3.625
	Kasım	13	1.562	17	475	24,1	1.747	27,6	3.784
	Aralık	14,2	1.684	19,1	585	25,2	1.751	29,5	4.020
2023	Ocak	13,6	1.603	19	644	25,1	1.822	29,8	4.069
	Şubat	12,9	1.526	18,4	653	24,9	1.894	29,6	4.073
	Mart	13,5	1.567	19	642	24,7	1.732	29,5	3.941
	Nisan	14	1.675	20,5	784	25,4	1.838	31	4.297
	Mayıs	12,9	1.542	19,2	745	24,5	1.823	29,9	4.110
	Haziran	13,1	1.537	19,4	741	26,7	2.180	32	4.458
	Temmuz	12,8	1.519	18,5	671	26,4	2.182	31,2	4.372
	Ağustos	12,5	1.482	18,5	719	25,9	2.158	30,9	4.358

	Eylül	12,2	1.438	17,7	647	25,2	2.046	29,8	4.130
	Ekim	11,4	1.353	17,1	673	24,6	2.071	29,4	4.098
	Kasım	11,8	1.392	18,1	740	25,5	2.163	30,7	4.295
	Aralık	11,9	1.438	19,6	921	26,7	2.423	33,1	4.782
2024	Ocak	11,6	1.412	20,8	1.117	26,1	2.384	33,8	4.913
	Şubat	11,3	1.375	19,5	993	26,1	2.428	32,9	4.796
	Mart	11,8	1.448	19,6	950	25,5	2.244	32,1	4.641
	Nisan	11,1	1.356	21,6	1.272	24,8	2.209	33,7	4.837

Ek Grafik 2: Kadın İşsizlik Oranları, Mevsim Etkisinden Arındırılmış Dar Tanımlı ve Geniş Tanımlı (Âtıl İşgücü) (2014 Ocak-2024 Nisan) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Nisan 2024. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

İŞSİZLİKLE MÜCADELE ÖNERİLERİ

- “Herkesin çalışması için, herkesin daha az çalışması” ilkesi doğrultusunda haftalık çalışma süresi gelir kaybı olmaksızın 37,5 saate, fazla mesailer için uygulanan yıllık 270 saat sınırı, 90 saate düşürülmelidir.
- Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) “insana yaraşır iş” yaklaşımı temelinde herkese güvenceli ve nitelikli işler sağlanmalıdır.
- İş Yasasının 25/II. Maddesi yeniden düzenlenmeli ve keyfi işten çıkarmalar sona ermelidir.
- İşsizlik sigortası ödeneğinden yararlanma koşulları ve ödenek miktarı iyileştirilmelidir.
- İşsizlik Sigortası Fonu’nun amaç dışı kullanımına son verilmelidir. Fon’dan işverenlere dönük teşvik ve destekler sona erdirilmelidir.
- İstihdam artışlarında kamunun payı dikkate değerdir. Kamu istihdamının artırılması, kamuda eğreti ve güvencesiz çalışma biçimleri yerine, kadrolu ve güvenceli istihdam artışının sağlanması yaşamsal önemdedir. Kamu girişimciliği ve hizmetleri istihdam yaratacak şekilde yeniden ele alınmalı ve kamuda personel açığı derhal kapatılmalıdır.
- İşbaşında eğitim adı altında çırak, stajyer, kursiyerlerin ve bursiyerlerin ucuz işgücü deposu olarak kullanılması uygulamasına son verilmelidir.
- Uluslararası çalışma normları doğrultusunda herkese en az bir ay ücretli yıllık izin hakkı tanınmalıdır.
- Sendikal hak ve özgürlüklerin kullanımı güvence altına alınmalı, sendikal barajlar kaldırılmalı, herkesin sendika hakkını özgürce kullanabilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Kadın istihdamının artırılması ve işsizliğin azaltılması için işgücü piyasalarındaki cinsiyetçi uygulamalara son verilmeli, ev içi bakım hizmetleri devletin gereken nitelikli, yaygın ve ücretsiz bakım hizmetlerini sağlaması ile kadının üzerinden alınmalıdır.

EK: METODOLOJİK AÇIKLAMALAR

TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) Yönteminde Yaptığı Değişiklikler

TÜİK Mart 2021'den başlayarak Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) kapsamında önemli bir revizyona gitti. TÜİK'in yeni metodolojisinde en dikkat çeken unsur dar tanımlı işsizliğin yanında DİSK-AR tarafından uzun süredir hesaplanan geniş tanımlı işsizliğe benzer şekilde üç yeni işsizlik oranıyla birlikte toplam 4 farklı alternatif işsizlik oranının hesaplanması oldu. Metodoloji revizyonu ile yalnızca hesaplama yöntemlerinde değil, soru formunda ve tanımlarda da değişikliğe gidildi.¹

TÜİK, HİA'da kullandığı tanımlarda ILO'nun 19. Çalışma İstatistikçileri Konferansı'nda yeniden belirlenen çalışma türleri, *istihdam*, *işsizlik* ve *potansiyel işgücü* tanımları doğrultusunda değişiklikler yaptı. Böylece çalışma türleri *kendi tüketimi için üretim*, *istihdam*, *ücretsiz staj*, *gönüllü çalışma* ile ücretsiz toplum hizmeti, mahkumlarca yapılan ücretsiz çalışmalar ve ücretsiz askerlik gibi çalışmaları kapsayan *diğer çalışma türleri* olmak üzere beş ayrı gruba ayrıldı.

Metodolojide istihdam ve işsizlik tanımları ve kapsamlarında da değişiklik yapıldı. Revizyon öncesi dönemde kendi tüketimi için üretim yapan çiftçiler yıllık gıda harcamalarının yarısından fazlasını karşılıyorsa istihdamda sayılıyordu. Revizyon ile birlikte kendi tüketimi için üretim yapanlar çıkarılarak istihdam kapsamı daraltıldı. İstihdam tanımı metodolojide “*referans dönemi boyunca ücret veya kar elde etmek amacıyla üretim veya hizmet sağlamak için herhangi bir faaliyette bulunanlar*” olarak belirtilmiştir.

Bilindiği gibi **istihdam işbaşında olanlar** ve **işbaşında olmayanlar** olarak iki gruba ayrılmaktadır. Revizyon öncesinde işbaşında olmayanlar grubundaki ücretli veya maaşlılardan “*istihdam ilişkisi devam eden ve üç ay içinde işlerine döneceklerini düşünenler ile işbaşında olmayıp gelirin en az yarısını elde edenler*” ve yevmiyelilerden “*gelirinin en az yarısını alanlar*” istihdamda sayılırken, kendi hesabına çalışanlar ile işverenler geçici olarak işten uzak olsalar da istihdamda kabul ediliyordu. Dolayısıyla işbaşında olmayan kişilerin istihdamda olmaları işteki durumlarına bağlıydı. **Yeni tanım ve kapsamda işbaşında olmayanların istihdamda sayılma durumları işten uzak kaldığı süreye, iş ile ilişkisinin devamı ve işe geri dönüş duruma bağlandı.**

TÜİK'in değişikliğe gittiği bir diğer tanım **işsizlik** oldu. Revizyon öncesi dönemde TÜİK, “*referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiçbir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş bulmak için son 4 hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan veya üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş/kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler*” işsiz olarak tanımlamaktaydı. Yeni işsizlik tanımı ise “*referans döneminde istihdamda olmayan kişilerden iş bulmak için son 4 hafta içinde aktif bir iş arama kanalını kullanarak iş arayan veya iş bulmuş olduğu için iş aramayan ve üç ay içerisinde işe başlayacak kişileri*” kapsamaktadır. **Böylece işsizlik için iş arama kanalları değiştirilerek aktif iş arama kanallarına başvuru koşulları getirildi.**

¹ TÜİK'in HİA metodolojisindeki değişikliklerin tümüne erişmek için:

https://www.tuik.gov.tr/indir/metodolojikDokumanlar/hia_metod_tr.pdf (Erişim: 18 Mart 2021).

Kuşkusuz işsizlikle ilgili en önemli gelişme TÜİK'in metodolojisine eklediği ve “**ışgücüne ilişkin tamamlayıcı göstergeler**” adını verdiği 4 farklı işsizlik hesaplama türleri olmuştur. Yeni metodolojide işsizlik türleri *standart (dar tanımlı) işsizlik, zamana bağlı eksik istihdam ile işsizlerin bütünleşik oranı, işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı ve âtil işgücü oranı* olmak üzere dört farklı tür olarak yer alıyor. TÜİK'in işsizlik türlerini hesaplama yöntemi aşağıdaki kutuda yer almaktadır.

Kutu: TÜİK Tarafından Açıklanan Dar Tanımlı İşsizlik, Tamamlayıcı İşgücü Göstergeleri ile DİSK-AR'ın Geniş Tanımlı İşsizliğinin Hesaplanma Yöntemleri

Standart (dar tanımlı) işsizlik oranı

$$(\text{İşsiz sayısı} / \text{İşgücü}) \times 100$$

Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı

$$[(\text{İşsiz} + \text{Zamana bağlı eksik istihdam}) / \text{İşgücü}] \times 100$$

İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel işgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel işgücü})] \times 100$$

Âtil işgücü oranı

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel işgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel işgücü})] \times 100$$

DİSK-AR'ın kullandığı geniş tanımlı işsizlik oranı

$$[(\text{İşsiz} + \text{Zamana bağlı eksik istihdam} + \text{İş aramayıp çalışmaya hazır oranlar} + \text{Ümitsiz işsizler} + \text{Mevsimlik çalışanlar}) / (\text{İşgücü} + \text{İş aramayıp çalışmaya hazır oranlar} + \text{Ümitsiz işsizler} + \text{Mevsimlik çalışanlar})] \times 100$$

TÜİK tarafından hesaplanan işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı ile âtil işgücü oranında ifade edilen **potansiyel işgücü** kavramı TÜİK metodolojisinde “*çalışma çağındaki nüfusa dahil olup, referans döneminde ne istihdamda ne de işsiz olan kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişiler*” olarak tanımlanmıştır. Açıklanan eski tablolardaki hangi verileri içerdiği açıklanmamış olsa da **iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar** kategorisindeki ümitsiz işsizler ve diğer grubunu kapsadığı söylenebilir.

Bilindiği gibi **DİSK-AR'ın geniş tanımlı işsizlik hesaplaması** dar tanımlı işsiz, zamana bağlı eksik istihdam, iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar (diğer ve ümitsiz işsizler) ile mevsimlik çalışanların sayısının toplamının, geniş işgücüne (işgücü, çalışmayıp hazır olanlar ve mevsimlik çalışanlar) bölünmesiyle elde edilmektedir (Ayrıntılı metodoloji notu için DİSK-AR İşsizlik ve İstihdamın

Görünümü raporlarına bakılabilir). TÜİK'in "âtl işgücü oranı" olarak hesapladığı işsizlik türü ile DİSK-AR geniş işsizlik hesaplaması bu bakımdan benzerlik göstermektedir.

TÜİK'in revizyon sonrası gerçekleştirdiği diğer önemli değişiklik ise TÜİK'in artık haber bülteninde manşet işsizlik oranı olarak mevsim etkisinden arındırılmış göstergeleri kullanmaya başlaması oldu. Değişikliğin gerekçesi olarak mevsimden kaynaklı etkilerin geçici olmaları sebebiyle genel eğilimin gözlemlenmesini engelliyor olması gösterildi.

Yapılan bu kapsamlı revizyonla alternatif işsizlik türlerinin hesaplamasına başlanması olumlu olsa da yayımlanan verilerin ayrıntıları sınırlı oldu. Geçmişte haber bültenleri ile birlikte istihdamda olanlardan işbaşındakiler ve bunların haftalık ortalama fiili çalışma süresi, iş aramayıp çalışmaya hazır olanların (ümitsizler ve diğer) bulunduğu işgücüne dahil olmama nedenleri, kamu sektörü istihdamına ilişkin veriler, iş arama sürelerine göre işsizler ve eğitim durumuna göre işgücü durumu gibi veriler de kamuoyuyla paylaşılmaktaydı. Revizyon sonrası dönemde yayımlanan HİA'da işgücüne ilişkin tamamlayıcı göstergeler, 15 ve üzeri yaştakilerin temel işgücü göstergeleri, ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler ile kayıtlı olma durumuna göre istihdam edilme durumu ve bunların mevsim etkisinden arındırılmış verilerinin bulunduğu tablolar yer aldı.

TÜİK, açıkladığı HİA bültenlerinin kapsadığı dönemde de değişiklik yaptı. Bilindiği gibi HİA verileri daha önce üçer aylık hareketli ortalama ile hesaplanıyordu. Revizyon ile birlikte veriler aylık olarak hesaplanmaya başladı. Revizyonun sebebi olarak üç aylık hareketli ortalama bültenin yayımlandığı aylık dönemdeki eğilimi yansıtmaması gösterildi. Bu değişiklik sebebiyle geçmiş veriler üç aylık hareketli ortalama yerine aylık olarak revize edildi. Ayrıca, aylık veriler dışında detaylı işgücü göstergelerinin yer alacağı çeyreklik ve yıllık haber bültenlerinin yayımlanmasına da devam edileceği belirtildi. Bu nedenle, **DİSK-AR İşsizlik ve İstihdamın Görünümü raporları da bundan sonra özet ve sınırlı verileri içeren aylık raporlar ile detaylı verilerin açıklanmasıyla ayrıntılı üç aylık raporlar olarak hazırlanıp yayımlanacak.**